

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/rumunia/73628,Rumunia-1989.html>

DODATEK SPECJALNY
IPNI **GAZETA POLSKA** **NEZALEZNA**

RUMUNIA

1989

20 lat temu Europa Środkowo-Wschodnia stała się areną niezwykłego doświadczenia. Na gruzach systemu jałtańskiego wiele narodów stało przed szansą zmiany swego losu. Milczące dotychczas masy społeczeństw wielu krajów zrzuciły ciężary komunistycznych reżimów. Nastąpiła „Jesień Ludów”. Społeczeństwa kolejnych krajów ruszały na swój maraton ku Wolności. Najbardziej dramatyczne wydarzenia tego czasu miały miejsce w Rumunii i im poświęcamy aktualny dodatek.

„Solidarni z Rumunią. Grudzień 1989 – styczeń 1990”, wstęp Konrad Białecki, fotografie Jan Kołodziejcki, redakcja: Jerzy Bednarek, Wojciech Kujawa, Anna K. Piekarska, Warszawa-Poznań 2009.

Dlaczego zgasło „Słońce Karpat”, czyli rumuńska droga od socjalizmu

Konrad Białecki, IPN Poznań

Można z dużą dozą pewności zaryzykować tezę, że Żadna z komunistycznych przywódców krajów Europy Środkowo-Wschodniej, wznosząc w sylwestrową noc 1989 r. toast lampką szampana, nie przypuszczał, jak wielkie zmiany nastąpią w naszej części kontynentu w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Nowe rozwiązania

Wydarzenia 1989 r. były, oczywiście, uwiecznieniem złożonego procesu, którego początki można umiejscowić w latach 70. – kiedy przywódcy państw Europy Środkowo-Wschodniej w akcie końcowym KBEWE zobowiązali się m.in. do przestrzegania standardów dotyczących praw i wolności obywatelskich w zamian za szerszą współpracę gospodarczą z Zachodem. W kolejnych latach utrudniło to komunistycznym reżimom pełną samowolę w zwalczaniu opozycji w krajach satelickich ZSRR. Niesłychanie istotną rolę odegrała też zmiana amerykańskiej polityki względem Związku Radzieckiego w okresie rządów w USA Ronalda Reagana – przejście od doktryny *containment* (powstrzymywanie) do *rollback* (odpychania), wynikające z uznania ZSRR nie

NEZALEZNA GAZETA POLSKA Warszawa, 1 lipca 2009 r.

Rumunia 1989

03.04.2009

COFNIJ SIĘ